

UMOWA O PRYZNANIU POMOCY Nr

zawarta w dniu20..... r. w
pomiędzy:

Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, z siedzibą w Warszawie, al. Jana Pawła II 70, zwaną dalej **Agencją** reprezentowaną przez:

1.
2.

działającego (ą) na podstawie pełnomocnictwa Prezesa Agencji nr z dnia, którego kopię okazano przy zawarciu umowy,

a

.....
z siedzibą¹ /zamieszkałym (ą)¹ w

.....
NIP¹

REGON¹

KRS¹

zwanym(ą) dalej **Beneficjentem**, reprezentowanym(ą) przez:

1.
2.

na podstawie przedłożonego dokumentu upoważniającego do zawarcia umowy², którego kopię załączono do umowy³.

Na podstawie art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. z 2018 r. poz. 627), Strony postanawiają, co następuje:

¹ Niepotrzebne skreślić.

² Pełnomocnictwa, umowy spółki cywilnej albo uchwały wspólników spółki cywilnej, odpisu z Krajowego Rejestru Sądowego, umowy konsorcjum.

³ Jeżeli dotyczy – kopie dokumentu załącza się w przypadku, jeśli sposób reprezentacji jest inny niż wskazano we wniosku o przyznanie pomocy.

§1

Określenia i skróty

Poniższe określenia w rozumieniu umowy o przyznaniu pomocy, zwanej dalej „umową”, oznaczają:

- 1) bezpośrednie koszty kwalifikowalne operacji – koszty związane z realizacją operacji, które zostały poniesione, w tym opłacone ze środków Beneficjenta i zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 kwietnia 2017 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie dla działań w zakresie kształcenia zawodowego i nabywania umiejętności” oraz poddziałania „Wsparcie dla projektów demonstracyjnych i działań informacyjnych” w ramach działania „Transfer wiedzy i działalność informacyjna” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. poz. 929 oraz z 2018 r. poz. 1074);
- 2) EFRROW – Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich;
- 3) instytucja zarządzająca – Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi;
- 4) operacja – projekt, umowę, przedsięwzięcie lub inwestycję / inwestycje realizowane przez Beneficjenta w ramach poddziałania „Wsparcie dla działań w zakresie kształcenia zawodowego i nabywania umiejętności” / „Wsparcie dla projektów demonstracyjnych i działań informacyjnych”¹ w ramach działania „Transfer wiedzy i działalność informacyjna”, zgodnie z kryteriami ustanowionymi w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 oraz w sposób pozwalający na osiągnięcie celów dla działania „Transfer wiedzy i działalność informacyjna”, określonych w tym Programie;
- 5) płatność końcowa – płatność dokonywaną na podstawie wniosku o płatność składanego po zrealizowaniu całej operacji;
- 6) płatność pośrednia – płatność dokonywaną na podstawie wniosku o płatność składanego po zrealizowaniu każdego z etapów operacji, jeżeli dany etap nie jest etapem końcowym;
- 7) pomoc – pomoc finansową przyznaną na realizację operacji z publicznych środków krajowych i unijnych, tj. EFRROW w formie:
 - a) refundacji bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych operacji, poniesionych i opłaconych przez Beneficjenta
 - b) ryczałtu – w przypadku pośrednich kosztów kwalifikowalnych operacji– w wysokości oraz zgodnie z warunkami określonymi w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020, rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 kwietnia 2017 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie dla działań w zakresie kształcenia zawodowego i nabywania umiejętności” oraz poddziałania „Wsparcie dla projektów demonstracyjnych i działań informacyjnych” w ramach działania „Transfer wiedzy i działalność informacyjna” objętego Programem

Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. poz. 929 oraz z 2018 r. poz. 1074), umowie oraz przepisach odrębnych;

- 8) pośrednie koszty kwalifikowalne operacji – koszty związane z realizacją operacji, w stosunku do których pomoc została przyznana w formie ryczałtu i zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 kwietnia 2017 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie dla działań w zakresie kształcenia zawodowego i nabywania umiejętności” oraz poddziałania „Wsparcie dla projektów demonstracyjnych i działań informacyjnych” w ramach działania „Transfer wiedzy i działalność informacyjna” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. poz. 929 oraz z 2018 r. poz. 1074), które uznaje się za poniesione i niewymagające udokumentowania;
- 9) Program – Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020, o którym mowa w Komunikacie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 maja 2015 r. o zatwierdzeniu przez Komisję Europejską Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 oraz adresie strony internetowej, na której został on zamieszczony (M.P. poz. 541) wraz ze zmianami, o których mowa w Komunikacie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 maja 2016 r. o zatwierdzeniu przez Komisję Europejską zmian Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (M.P. poz. 496) oraz Komunikacie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 26 stycznia 2017 r. o zatwierdzeniu przez Komisję Europejską zmian Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (M.P. poz. 161) oraz Komunikacie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 7 sierpnia 2017 r. o zatwierdzeniu przez Komisję Europejską zmian Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (M.P. poz. 819) oraz Komunikacie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 lipca 2018 r. o zatwierdzeniu przez Komisję Europejską zmian Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (M.P. poz. 692);
- 10) prawo pocztowe – ustawę z dnia 23 listopada 2012 r. Prawo pocztowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 1481 oraz z 2018 r. poz. 106, 138, 650 i 1118);
- 11) rachunek bankowy – rachunek bankowy prowadzony przez bank lub rachunek prowadzony przez spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową dla Beneficjenta lub cesjonariusza Beneficjenta;
- 12) rozporządzenie – rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 kwietnia 2017 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie dla działań w zakresie kształcenia zawodowego i nabywania umiejętności” oraz poddziałania „Wsparcie dla projektów demonstracyjnych i działań informacyjnych” w ramach działania „Transfer wiedzy i działalność informacyjna” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. poz. 929 oraz z 2018 r. poz. 1074);
- 13) rozporządzenie w sprawie wyboru wykonawców – rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 lutego 2018 r. w sprawie wyboru wykonawców zadań ujętych

w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji oraz warunków dokonywania zmniejszeń kwot pomocy oraz pomocy technicznej (Dz. U. poz. 396);

- 14) rozporządzenie 640/2014 – rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 640/2014 z dnia 11 marca 2014 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do zintegrowanego systemu zarządzania i kontroli oraz warunków odmowy lub wycofania płatności oraz do kar administracyjnych mających zastosowanie do płatności bezpośrednich, wsparcia rozwoju obszarów wiejskich oraz zasady wzajemnej zgodności (Dz. Urz. UE L 181 z 20.06.2014, str. 48, z późn. zm.);
- 15) rozporządzenie 808/2014 – rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 808/2014 z dnia 17 lipca 2014 r. ustanawiające zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) (Dz. Urz. UE L 227 z 31.07.2014, str. 18, z późn. zm.);
- 16) rozporządzenie 1305/2013 – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 487, z późn. zm.);
- 17) szkolenie – działania szkoleniowe lub demonstracje określone w warunkach konkursu;
- 18) transakcja – dokonanie zapłaty w związku z wykonaniem jednej umowy lub zamówienia od jednego kontrahenta, nawet jeśli wystawiono kilka faktur /dokumentów o równoważnej wartości dowodowej dotyczących tej umowy /zamówienia i w związku z tym zapłata nastąpiła za różne części zamówienia, bez względu na długość okresów pomiędzy poszczególnymi płatnościami;
- 19) ustawa – ustawę z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. z 2018 r. poz. 627);
- 20) ustawa o finansach publicznych – ustawę z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 oraz z 2018 r. poz. 62, 1000 i 1366);
- 21) ustawa pzp – ustawę z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1579 i 2018);
- 22) wniosek o płatność – wniosek o płatność pośrednią lub wniosek o płatność końcową;
- 23) wykonawca – wykonawcę dostaw lub usług;
- 24) zadanie – jedną lub kilka pozycji w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji, obejmujących dostawę lub usługę mającą być przedmiotem nabycia, pochodzącą od jednego wykonawcy o ściśle określonym przeznaczeniu lub funkcjonalności, przy czym dostawa może obejmować zarówno jeden przedmiot, jak i całą partię, a usługa może

składać się z jednej usługi bądź kilku rodzajów usług; przy ustalaniu wartości zadania bierze się pod uwagę spełnienie łącznie następujących kryteriów:

- a) sumowaniu podlegają usługi i dostawy tego samego rodzaju i o tym samym przeznaczeniu,
- b) możliwe jest udzielenie zamówienia w tym samym czasie,
- c) możliwe jest wykonanie zadania przez jednego wykonawcę.

§ 2

Zakres przedmiotowy umowy

Umowa określa prawa i obowiązki Stron związane z operacją (*tytuł operacji*) realizowaną w ramach poddziałania „Wsparcie dla działań w zakresie kształcenia zawodowego i nabywania umiejętności” / poddziałania „Wsparcie dla projektów demonstracyjnych i działań informacyjnych”¹ w ramach działania „Transfer wiedzy i działalność informacyjna” objętego Programem.

§ 3

Postanowienia ogólne

1. Beneficjent zobowiązuje się do realizacji operacji, o której mowa w § 2, której zakres rzeczowy i finansowy określono w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji, stanowiącym załącznik nr 1 do umowy oraz zgodnie z harmonogramem realizacji operacji, stanowiącym załącznik nr 2 do umowy.
2. Realizowana przez Beneficjenta operacja, o której mowa w ust. 1, wpisuje się w cel szczegółowy dla działania „Transfer wiedzy i działalność informacyjna” – „Poprawa wyników gospodarczych wszystkich gospodarstw oraz ułatwianie restrukturyzacji i modernizacji gospodarstw, szczególnie z myślą o zwiększeniu uczestnictwa w rynku i zorientowania na rynek, a także zróżnicowania produkcji rolnej” / „Poprawa konkurencyjności producentów rolnych poprzez lepsze ich zintegrowanie z łańcuchem rolno-spożywczym poprzez systemy jakości, dodawanie wartości do produktów rolnych, promocję na rynkach lokalnych i krótkie cykle dostaw, grupy i organizacje producentów oraz organizacje międzybranżowe” / „Wspieranie zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem w gospodarstwach” / „Odtwarzanie, ochrona i wzbogacanie ekosystemów powiązanych z rolnictwem i leśnictwem”¹.
3. W wyniku realizacji operacji osiągnięty zostanie następujący cel:
..... poprzez następujący wskaźnik jego realizacji:

Nazwa wskaźnika	Wartość wskaźnika realizacji operacji (<i>liczba</i>)
1	2
Liczba uczestników szkoleń	

4. Operacja zostanie zrealizowana w:
(województwo/województwa)¹

5. Beneficjent zrealizuje operację w jednym etapie /..... etapach^{1,4}.
6. Jeżeli operacja jest realizowana w więcej niż jednym etapie, żaden z etapów nie może trwać krócej niż 2 miesiące.
7. Realizacja operacji lub jej etapu obejmuje:
 - 1) wykonanie zakresu rzeczowego operacji zgodnie z zestawieniem rzeczowo-finansowym operacji, stanowiącym załącznik nr 1 do umowy oraz zgodnie z harmonogramem realizacji operacji stanowiącym załącznik nr 2 do umowy, z zastrzeżeniem § 8;
 - 2) poniesienie przez Beneficjenta:
 - a) bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych operacji, zgodnie z zasadami wskazanymi w § 5 ust. 1 pkt 5, w tym dokonanie płatności za dostawy i usługi nie później niż do dnia złożenia wniosku o płatność, z zastrzeżeniem zachowania terminu na zakończenie realizacji operacji i złożenie wniosku o płatność końcową, wskazanego w § 11 ust. 1;
 - b) pośrednich kosztów kwalifikowalnych operacji, które mogą być objęte pomocą w wysokości nieprzekraczającej:
 - 15% sumy bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych operacji, o których mowa w lit. a – w przypadku operacji o wartości kosztów kwalifikowalnych do 2 mln złotych¹,
 - 10% sumy bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych operacji, o których mowa w lit. a – w przypadku operacji o wartości kosztów kwalifikowalnych powyżej 2 mln złotych¹.
 - 3) udokumentowanie wykonania zakresu rzeczowego operacji, zgodnie z zestawieniem rzeczowo-finansowym stanowiącym załącznik nr 1 do umowy, poprzez przedstawienie faktur lub dokumentów o równoważnej wartości dowodowej wraz z dokumentami potwierdzającymi dokonanie płatności – dla bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych operacji;
 - 4) osiągnięcie celu operacji oraz wskaźnika jego realizacji określonych w ust. 3, nie później niż do dnia złożenia wniosku o płatność końcową.
8. Na etapie rozliczenia całej operacji (wniosek o płatność końcową) zastosowanie ma reguła proporcjonalności w odniesieniu do niezrealizowania wskaźnika realizacji celu operacji, o której mowa w § 13 ust. 12 z przyczyn leżących po stronie beneficjenta.
9. Reguła proporcjonalności nie ma zastosowania w przypadku wskaźnika osiągniętego na poziomie niższym niż 75%.

⁴ Dla operacji obejmujących inwestycje wieloetapowe należy wpisać liczbę etapów zgodną z zestawieniem rzeczowo-finansowym operacji.

Reguła proporcjonalności nie ma zastosowania również w przypadku wystąpienia siły wyższej lub nadzwyczajnych okoliczności, o których mowa w § 19.

§ 4

Środki finansowe przyznane na realizację operacji

1. Beneficjentowi zostaje przyznana pomoc, na podstawie złożonego wniosku o przyznanie pomocy oraz na warunkach określonych w ustawie, przepisach, o których mowa w art. 1 pkt 1 ustawy, przepisach rozporządzenia oraz zgodnie z warunkami określonymi w konkursie, w wysokości zł (słownie złotych:), w tym koszty pośrednie stanowią % sumy bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych, wykazanych w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji:
 - 1) ze środków EFRROW w wysokości zł (słownie złotych:), jednak nie więcej niż 63,63 % przyznanej pomocy na realizację operacji,
 - 2) z krajowych środków publicznych, w wysokości zł (słownie złotych:), co stanowi, co najmniej 36,37 % przyznanej pomocy na realizację operacji.
2. Pomoc będzie wypłacona przez Agencję jednorazowo w wysokości, o której mowa w ust. 1 / w płatnościach^{1,5}:
 - 1) pierwsza płatność w wysokości zł (słownie złotych:)¹
 - 2) druga płatność w wysokości zł (słownie złotych:)¹
 - 3) trzecia płatność w wysokości zł (słownie złotych:)¹
 - 4) czwarta płatność w wysokości zł (słownie złotych:)¹
 - 5) płatność w wysokości zł (słownie złotych:)¹

§ 5

Zobowiązania Beneficjenta

1. Beneficjent zobowiązuje się do spełnienia warunków określonych w Programie, przepisach ustawy, rozporządzenia a także zgodnie z warunkami określonymi w konkursie oraz realizacji operacji zgodnie z postanowieniami umowy, a w szczególności do:
 - 1) poniesienia bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych operacji, stanowiących podstawę wyliczenia przysługującej Beneficjentowi pomocy:
 - a) od dnia, w którym została zawarta umowa oraz jeżeli realizacja zestawienia rzeczowo-finansowego operacji w zakresie danego kosztu została rozpoczęta nie wcześniej niż w dniu zawarcia umowy,

⁵ Liczba płatności powinna odpowiadać liczbie etapów, w których będzie realizowana operacja.

- b) w formie rozliczenia bezgotówkowego⁶;
- 2) niefinansowania operacji z udziałem innych środków publicznych⁷;
- 3) do dnia, w którym upłynie 5 lat od dnia otrzymania przez Beneficjenta płatności końcowej:
- a) umożliwienia przedstawicielom Agencji przeprowadzania kontroli w miejscu realizacji operacji,
 - b) umożliwienia przedstawicielom Agencji, Ministra Finansów, Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Komisji Europejskiej, Europejskiego Trybunału Obrachunkowego, organów Krajowej Administracji Skarbowej oraz innym podmiotom upoważnionym do takich czynności, dokonywania audytów i kontroli dokumentów związanych z realizacją operacji i wykonaniem obowiązków po zakończeniu realizacji operacji lub audytów i kontroli w miejscu realizacji operacji lub w siedzibie Beneficjenta,
 - c) obecności i uczestnictwa osobistego albo osoby upoważnionej przez Beneficjenta w trakcie kontroli i audytów, o których mowa w lit. a i b, w terminie wyznaczonym przez te podmioty,
 - d) udostępniania uprawnionym podmiotom informacji niezbędnych do monitorowania i ewaluacji Programu,
 - e) niezwłocznego informowania Agencji o planowanych albo zaistniałych zdarzeniach związanych ze zmianą sytuacji faktycznej lub prawnej Beneficjenta, mogących mieć wpływ na realizację operacji zgodnie z postanowieniami umowy, wypłatę pomocy lub spełnienie wymagań określonych w Programie i aktach prawnych wymienionych w § 1,
 - f) przechowywania całości dokumentacji związanej z realizacją operacji;
- 4) prowadzenia dla wszystkich transakcji związanych z realizacją operacji:
- a) oddzielnego systemu rachunkowości albo korzystania z odpowiedniego kodu rachunkowego, o których mowa w art. 66 ust. 1 lit. c pkt i rozporządzenia 1305/2013 w ramach prowadzonych ksiąg rachunkowych, albo
 - b) zestawienia faktur lub równoważnych dokumentów księgowych na formularzu opracowanym i udostępnionym przez Agencję, gdy na podstawie odrębnych przepisów Beneficjent nie jest zobowiązany do prowadzenia ksiąg rachunkowych;
- 5) ponoszenia wszystkich bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych operacji z zachowaniem zasad równego traktowania, uczciwej konkurencji i przejrzystości oraz

⁶ koszty dojazdów, o których mowa w § 6 ust. 1 pkt 1 lit. j rozporządzenia, mogą zostać poniesione w formie rozliczenia gotówkowego

⁷ w przypadku jednostek sektora finansów publicznych – niefinansowania operacji z udziałem środków publicznych stanowiących środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej, z niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) lub stanowiących środki pochodzące z innych źródeł zagranicznych niepodlegające zwrotowi

dołożenia wszelkich starań w celu uniknięcia konfliktu interesów rozumianego, jako brak bezstronności i obiektywności w wypełnianiu zadań objętych umową.

Beneficjent zobowiązuje się do ponoszenia bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych operacji zgodnie z przepisami:

- a) o zamówieniach publicznych – w przypadku, gdy te przepisy mają zastosowanie,
- b) ustawy określającymi konkurencyjny tryb wyboru wykonawcy i przepisami wydanymi na podstawie art. 43a ust. 6 ustawy – w przypadku, gdy te przepisy mają zastosowanie.

W związku z tym, podział zadań, w celu uniknięcia stosowania zasad określonych w przepisach o zamówieniach publicznych oraz w przepisach ustawy określających konkurencyjny tryb wyboru wykonawcy i przepisach wydanych na podstawie art. 43a ust. 6 ustawy jest niedozwolony, a koszty powstałe w wyniku niedozwolonego podziału zadań uznane zostaną za niekwalifikowalne;

- 6) zapewnienia, dla wszystkich szkoleń, warunków realizacji operacji wykazanych we wniosku o przyznanie pomocy, w zakresie:
 - a) kadry dydaktycznej, tj. minimalnej liczby wykładowców, określonej w ogłoszeniu o konkursie, posiadających wykształcenie wyższe odpowiadające tematyce określonej w konkursie i doświadczenie w prowadzeniu działań transferu wiedzy⁸ oraz regularnie podnoszących swoje kwalifikacje, z zastrzeżeniem § 7,
 - b) bazy dydaktyczno-lokalowej, tj. obiektów i pomieszczeń dostosowanych do potrzeb i liczby uczestników szkoleń oraz wymagań określonych w ogłoszeniu o konkursie;
 - c) osoby posiadającej odpowiednie doświadczenie w kierowaniu projektem szkoleniowym;
- 7) niezastępowania w ramach realizacji szkoleń, zajęć edukacyjnych przewidzianych programem nauczania obowiązującego w szkołach ponadgimnazjalnych lub programem kształcenia dla poszczególnych kierunków na uczelniach;
- 8) prowadzenia szkoleń w oparciu o materiały szkoleniowe zaakceptowane przez instytucję zarządzającą, zgodnie z § 6;
- 9) prowadzenia szkoleń, zgodnie z harmonogramem realizacji operacji, stanowiącym załącznik nr 2 do umowy, z zastrzeżeniem § 8;
- 10) zapewnienia bezpłatnego udziału dla uczestniczących w szkoleniach ostatecznych odbiorców, o których mowa w § 5 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia;
- 11) niepowierzania podwykonawcom realizacji operacji lub jej etapu;

⁸ Przez działania transferu wiedzy rozumie się działania mające na celu przekazanie wiedzy i umiejętności, w szczególności szkolenia, warsztaty, kursy, demonstracje, konferencje lub seminaria, zgodnie z § 3 ust. 3 rozporządzenia.

- 12) sporządzenia listy obecności uczestników szkoleń, zgodnie z wzorem określonym w załączniku nr 4 do wniosku o płatność;
 - 13) wydania uczestnikom szkoleń zaświadczeń o ich ukończeniu;
 - 14) realizacji operacji zgodnie z kryteriami wyboru, o których mowa w § 12 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia, tj. dostosowania obiektu i wyposażenia pomieszczeń, w których realizowana będzie operacja, zapewniających odpowiednie warunki pracy i nauki, w zakresie:
 - a) klimatyzacji,
 - b) zabezpieczenia przed dostępem promieni słonecznych- w przypadku gdy operacji przyznano punkty według tych kryteriów.
 - 15) zrealizowania operacji i złożenia wniosku o płatność końcową, z zachowaniem terminu wskazanego w § 13 ust. 1 pkt 4;
 - 16) osiągnięcia celu operacji oraz wskaźnika jego realizacji, określonych w § 3 ust. 3 nie później niż do dnia złożenia wniosku o płatność końcową;
 - 17) przedłożenia, wraz z wnioskiem o płatność końcową sprawozdania z realizacji operacji;
 - 18) przeprowadzenia oceny szkolenia, w formie ankiety, na formularzu określonym w załączniku nr 9 do wniosku o płatność;
 - 19) informowania i rozpowszechniania informacji o pomocy otrzymanej z EFRROW, zgodnie z przepisami załącznika III do rozporządzenia 808/2014, opisanymi szczegółowo w Księdze wizualizacji znaku Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020, opublikowanej na stronie internetowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, w terminie od dnia zawarcia umowy do dnia otrzymania płatności końcowej;
 - 20) niezwłocznego poinformowania Agencji o prawomocnym orzeczeniu sądu o zakazie dostępu do środków publicznych, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 4 ustawy o finansach publicznych;
 - 21) spełnienia wymagań określonych odrębnymi przepisami prawa, jeżeli ich spełnienie jest wymagane w odniesieniu do realizowanej operacji, co zostanie udokumentowane przy złożeniu wniosku o płatność.
2. Beneficjent, będący osobą fizyczną, zobowiązany jest do złożenia w dniu zawarcia umowy:
- 1) oświadczenia o wyrażeniu zgody na zawarcie umowy – małżonka Beneficjenta/ współwłaściciela albo współwłaścicieli przedsiębiorstwa / małżonka współwłaściciela przedsiębiorstwa albo małżonków współwłaścicieli przedsiębiorstwa, na formularzu określonym w załączniku nr 3 do umowy, albo
 - 2) oświadczenia o niepozostawaniu w związku małżeńskim albo o ustanowionej małżeńskiej rozdzielności majątkowej – Beneficjenta / współwłaściciela albo współwłaścicieli przedsiębiorstwa, na formularzu określonym w załączniku nr 4 do umowy;

3. Beneficjent niebędący współnikiem spółki cywilnej lub podmiotem wchodzącym w skład konsorcjum zobowiązuje się do poinformowania Agencji w terminie 3 dni roboczych od dnia zawarcia umowy o miejscu przechowywania dokumentów związanych z realizacją operacji, jeżeli te dokumenty będą przechowywane poza miejscem zamieszkania / siedzibą Beneficjenta.
4. Beneficjent zobowiązuje się do poinformowania Agencji o zmianie miejsca przechowywania dokumentów związanych z realizacją operacji w terminie 3 dni roboczych od zaistnienia tej zmiany.

§ 6

Opiniowanie projektów materiałów szkoleniowych

1. Beneficjent zobowiązany jest do przekazania Agencji, niezwłocznie po zawarciu umowy, dwóch egzemplarzy wydruku oraz dwóch egzemplarzy wersji elektronicznej projektu materiałów szkoleniowych do zaopiniowania przez instytucję zarządzającą.
2. Opinia instytucji zarządzającej zostanie przekazana Beneficjentowi przez Agencję w terminie 14 dni roboczych od dnia otrzymania przez Agencję projektu, o którym mowa w ust. 1.
3. W przypadku uwag instytucji zarządzającej do projektu materiałów szkoleniowych, Beneficjent niezwłocznie przekaże Agencji poprawione materiały szkoleniowe uwzględniające zgłoszone uwagi lub uzasadnienie ich nieuwzględnienia.
4. Opinia instytucji zarządzającej dotycząca poprawionych materiałów szkoleniowych lub akceptacja uzasadnienia nieuwzględnienia uwag, przekazywana jest Beneficjentowi przez Agencję w terminie 14 dni roboczych od dnia otrzymania przez Agencję dokumentów, o których mowa w ust. 3.
5. W przypadku uwag instytucji zarządzającej do projektu poprawionych materiałów szkoleniowych lub nieprzyjęcia przez instytucję zarządzającą uzasadnienia, o którym mowa w ust. 3, Beneficjent niezwłocznie przekaże Agencji poprawione materiały szkoleniowe uwzględniające zgłoszone uwagi lub uzasadnienie ich nieuwzględnienia.
6. Ostateczna, pozytywna albo negatywna, opinia instytucji zarządzającej dotycząca materiałów szkoleniowych jest przekazywana Beneficjentowi przez Agencję w terminie 14 dni roboczych od dnia wpływu do Agencji dokumentów, o których mowa w ust. 5.
7. Beneficjent zobowiązany jest do aktualizacji materiałów szkoleniowych w przypadku zmian w obowiązujących przepisach, mających wpływ na realizację operacji.
Do składania i opiniowania uaktualnionych materiałów szkoleniowych ust. 1-6 stosuje się odpowiednio.
8. Nie kwalifikują się do refundacji koszty szkoleń przeprowadzonych w oparciu o materiały szkoleniowe inne niż pozytywnie zaopiniowane przez instytucję zarządzającą.

§ 7

Zmiana wykładowcy

1. Zmiana wykładowcy w ramach danego szkolenia jest możliwa pod następującymi warunkami:
 - 1) wystąpienia do Agencji, w terminie 14 dni roboczych przed dniem przeprowadzenia szkolenia, z prośbą o wyrażenie zgody na zmianę wykładowcy wraz z informacjami o wykształceniu, doświadczeniu i kwalifikacjach proponowanej osoby, zgodnie z oświadczeniem o wykształceniu, doświadczeniu i kwalifikacjach kadry dydaktycznej, stanowiącym załącznik nr 2 do wniosku o przyznanie pomocy;
 - 2) posiadania przez osobę zastępującą wykształcenia i kwalifikacji nie niższych i doświadczenia nie mniejszego niż osoba zastępowana, przedstawiona we wniosku o przyznanie pomocy.
2. Agencja wyraża zgodę na zmianę wykładowcy albo informuje o braku zgody w terminie 7 dni roboczych od otrzymania prośby, o której mowa w ust. 1 pkt 1.
3. W przypadku braku zgody Agencji na zmianę wykładowcy Beneficjent zobowiązany jest do realizacji operacji zgodnie z uprzednio zaakceptowaną listą wykładowców.
4. W przypadku, gdy szkolenie zostanie przeprowadzone przez niezaakceptowanego wykładowcę, Agencja uzna koszty tego szkolenia za niekwalifikowalne.
5. Zmiana wykładowcy nie wymaga zmiany umowy.

§ 8

Zmiana harmonogramu realizacji operacji

1. Zmiana harmonogramu realizacji operacji jest możliwa pod następującymi warunkami:
 - 1) wystąpienia do Agencji, w terminie 14 dni roboczych przed dniem przeprowadzenia szkolenia, z prośbą o wyrażenie zgody na planowaną zmianę, wraz z informacjami o planowanej zmianie, zgodnie z harmonogramem realizacji operacji, stanowiącym załącznik nr 2 do umowy;
 - 2) w przypadku zmiany miejsca realizacji operacji, zapewnienia bazy dydaktyczno-lokalowej nie gorszej niż zadeklarowana we wniosku o przyznanie pomocy.
2. Agencja wyraża zgodę na zmianę albo informuje o braku zgody niezwłocznie po otrzymaniu prośby, o której mowa w ust. 1 pkt 1.
3. W przypadku braku zgody Agencji na zmianę harmonogramu realizacji operacji Beneficjent zobowiązany jest do realizacji operacji zgodnie z uprzednio zaakceptowanym harmonogramem.
4. W przypadku, gdy Beneficjent zrealizuje szkolenie niezgodnie z zaakceptowanym harmonogramem realizacji operacji, Agencja uzna koszty tego szkolenia za niekwalifikowalne.
5. Zmiana harmonogramu realizacji operacji nie wymaga zmiany umowy.

§ 9

Ocena postępowania o udzielenie zamówienia publicznego

1. Beneficjent przedkłada Agencji dokumentację z przeprowadzonego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego:
 - 1) w terminie 30 dni od dnia zawarcia umowy, jeżeli przed jej zawarciem została zawarta umowa z wykonawcą;
 - 2) w terminie 30 dni od dnia zawarcia umowy z wykonawcą, jeżeli umowa z wykonawcą została zawarta po dniu zawarcia umowy;
 - 3) nie później niż w dniu upływu terminu, o którym mowa w § 11 ust. 1 pkt 1 albo 2, w przypadku, gdy umowa z wykonawcą została zawarta w terminie krótszym niż 30 dni przed upływem terminu złożenia wniosku o płatność, którego dotyczy postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego.
2. Beneficjent przedkłada dokumentację, o której mowa w ust. 1, w formie kopii potwierdzonych za zgodność z oryginałem przez osobę pełniącą funkcję kierownika Zamawiającego lub osobę upoważnioną przez Zamawiającego.
3. Dokumentacja, o której mowa w ust. 1, obejmuje:
 - 1) kompletną dokumentację przetargową przygotowaną przez Zamawiającego, w tym ogłoszenia;
 - 2) kompletną dokumentację z przebiegu prac komisji przetargowej;
 - 3) kompletną ofertę wybranego Wykonawcy wraz z umową zawartą z wybranym Wykonawcą oraz formularze ofertowe pozostałych Wykonawców;
 - 4) kompletną dokumentację związaną z odwołaniami oraz zapytaniami i wyjaśnieniami dotyczącymi Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia, jeżeli miały miejsce w danym postępowaniu;
 - 5) upoważnienie do potwierdzenia za zgodność z oryginałem dokumentacji z przeprowadzonego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego dla osoby upoważnionej przez Zamawiającego⁹.
4. Agencja może żądać innych dokumentów przetargowych, jeżeli w procesie oceny postępowania o udzielenie zamówienia publicznego zajdzie potrzeba ich zweryfikowania.
5. W przypadku udzielania zamówienia publicznego w trybie zamówienia z wolnej ręki na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 4 ustawy pzp, Beneficjent zobligowany jest do przedłożenia:
 - 1) kompletnej dokumentacji z przeprowadzonego postępowania w trybie przetargu nieograniczonego lub ograniczonego;
 - 2) uzasadnienia faktycznego i prawnego zaistnienia przesłanek do udzielenia zamówienia z wolnej ręki w trybie art. 67 ust. 1 pkt 4 ustawy pzp.
6. O wyniku oceny postępowania o udzielenie zamówienia publicznego Beneficjent zostanie poinformowany przez Agencję pisemnie w terminie 65 dni od dnia złożenia dokumentacji, o której mowa w ust. 3 lub 5.

⁹ Jeśli dotyczy.

7. W przypadku, gdy złożona dokumentacja, o której mowa w ust. 3 i 5, zawiera braki, Agencja wzywa Beneficjenta w formie pisemnej do ich usunięcia w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania.
8. Jeżeli istnieje konieczność uzyskania wyjaśnień, Agencja wzywa Beneficjenta do udzielenia wyjaśnień, w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania.
9. Wezwania, o których mowa w ust. 7 i 8, oraz przypadki, gdy w trakcie oceny postępowania niezbędne jest uzyskanie opinii innego podmiotu lub wystąpienie o kontrolę doraźną Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych, wydłużają termin dokonania oceny, o której mowa w ust. 6, o czas niezbędny do usunięcia braków lub składania wyjaśnień oraz o czas niezbędny do uzyskania opinii lub wyników kontroli doraźnej, o czym Agencja informuje Beneficjenta na piśmie.
10. Jeżeli Beneficjent, nie złożył wymaganych dokumentów w terminie, o którym mowa w ust. 7, lub nie złożył wyjaśnień w terminie określonym w ust. 8, Agencja dokonuje oceny w oparciu o posiadane dokumenty.

§ 10

Ocena przeprowadzenia postępowania w sprawie wyboru przez Beneficjenta wykonawcy danego zadania ujętego w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji

1. Najwcześniej w dniu zawarcia umowy, a jednocześnie nie później niż w terminie 4 miesięcy przed pierwszym dniem terminu na złożenie wniosku o płatność, istnieje możliwość złożenia przez Beneficjenta dokumentacji związanej z przeprowadzonym postępowaniem w sprawie wyboru przez Beneficjenta wykonawcy danego zadania ujętego w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji, o której mowa w § 8 rozporządzenia w sprawie wyboru wykonawców, potwierdzającej wybór najkorzystniejszej oferty lub potwierdzającej brak możliwości wyboru najkorzystniejszej oferty. Na tym etapie istnieje również możliwość złożenia umowy z wykonawcą, o ile została zawarta.
2. W przypadku, jeżeli dokumentacja, o której mowa w ust. 1, będzie zawierała braki lub uchybienia Agencja wezwie Beneficjenta do złożenia uzupełnień lub wyjaśnień w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania; w przypadku nie złożenia uzupełnień lub wyjaśnień w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania, ocena, o której mowa w ust. 3, zostanie dokonana przez Agencję na podstawie posiadanych dokumentów przedłożonych przez Beneficjenta. Wezwanie Beneficjenta do złożenia uzupełnień lub wyjaśnień w zakresie dokumentacji związanej z przeprowadzonym postępowaniem w sprawie wyboru przez Beneficjenta wykonawcy danego zadania ujętego w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji wydłuża termin, o którym mowa w ust. 3, o czas wykonania przez Beneficjenta tych czynności.
3. O wyniku oceny dokumentacji z przeprowadzonego postępowania w sprawie wyboru przez Beneficjenta wykonawcy danego zadania ujętego w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji Beneficjent zostanie poinformowany przez Agencję pisemnie, w terminie 35 dni od złożenia dokumentacji, o której mowa w ust. 1 lub 2.
4. Jeżeli przeprowadzone przez Beneficjenta postępowanie w sprawie wyboru przez Beneficjenta wykonawcy danego zadania ujętego w zestawieniu rzeczowo-finansowym

operacji zostanie ocenione przez Agencję pozytywnie, Beneficjent nie będzie zobowiązany do przedstawiania wraz z wnioskiem o płatność dokumentacji potwierdzającej zachowanie konkurencyjnego trybu wyboru wykonawców w zakresie zweryfikowanego pozytywnie postępowania w sprawie wyboru przez Beneficjenta wykonawcy danego zadania ujętego w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji.

5. W przypadku, gdy złożona dokumentacja, o której mowa w ust. 1, pomimo wezwania, o którym mowa w ust. 2, nadal będzie zawierała braki lub uchybienia, Agencja poinformuje Beneficjenta o zakresie tych niezgodności wraz ze wskazaniem, iż w sytuacji zrealizowania zadania, w ramach którego koszty zostaną przedstawione do refundacji, na podstawie tak przeprowadzonego postępowania w sprawie wyboru przez Beneficjenta wykonawcy danego zadania ujętego w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji, bez usunięcia tych niezgodności, które go dotyczą, zastosowane zostanie zmniejszenie kwoty pomocy, zgodnie z zasadami określonymi w § 11 rozporządzenia w sprawie wyboru wykonawców i w załączniku nr 2 do tego rozporządzenia. Jednocześnie Agencja poinformuje Beneficjenta, że w związku ze stwierdzonymi niezgodnościami, na etapie rozpatrywania wniosku o płatność pod uwagę będą brane koszty poniesione na podstawie postępowania w sprawie wyboru przez Beneficjenta wykonawcy danego zadania ujętego w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji, z którego dokumentacja zostanie złożona wraz z wnioskiem o płatność.

§ 11

Wniosek o płatność – termin złożenia

1. Wniosek o płatność składany jest w Agencji osobiście albo za pośrednictwem innej osoby, albo przesyłką rejestrowaną, nadaną w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu prawa pocztowego¹⁰, w terminie określonym w umowie, wraz z wymaganymi dokumentami niezbędnymi do wypłaty środków finansowych z tytułu pomocy, potwierdzającymi spełnienie warunków wypłaty pomocy, których wykaz zawiera formularz wniosku o płatność¹¹, w następujących terminach:
- 1) w przypadku realizacji operacji w jednym etapie – po zakończeniu realizacji całości operacji – w terminie od dnia 20.. r. do dnia 20.. r., lecz nie później niż do dnia 30 czerwca 2023 r.¹
 - 2) w przypadku realizacji operacji w etapach¹²:
 - a) po zakończeniu realizacji pierwszego etapu operacji - w terminie od dnia 20..r. do dnia 20.. r.,
 - b) po zakończeniu realizacji drugiego etapu operacji - w terminie od dnia 20..r. do dnia 20.. r.¹,

¹⁰ Dniem złożenia wniosku o płatność jest dzień wpływu tego wniosku do Agencji.

¹¹ Wniosek o płatność należy złożyć również w formie elektronicznej (zawierającej te same dane, które zostały zawarte w papierowej wersji wniosku o płatność i załącznikach), w formacie pozwalającym na jego edycję.

¹² Jeżeli operacja jest realizowana w więcej niż jednym etapie, żaden z etapów nie może trwać krócej niż 2 miesiące.

c) po zakończeniu realizacji etapu operacji - w terminie od dnia
20..r. do dnia 20.. r.¹

– jednak nie później niż do dnia 30 czerwca 2023 r.

2. Wniosek o płatność składa się na formularzu, udostępnionym na stronie internetowej Agencji.
3. W przypadku niezłożenia wniosku o płatność w terminie określonym w umowie, Agencja dwukrotnie wzywa Beneficjenta do złożenia wniosku w kolejnych wyznaczonych terminach, o ile nie upłynął termin wskazany w § 13 ust. 1 pkt 4. Niezłożenie przez Beneficjenta wniosku o płatność w terminie wynikającym z drugiego wezwania Agencji skutkować będzie wypowiedzeniem umowy, z zastrzeżeniem ust. 5.
4. Istnieje możliwość złożenia wniosku o płatność po zrealizowaniu operacji lub jej etapu przed terminem określonym w ust. 1.
5. Agencja może uwzględnić wniosek o płatność złożony po terminie, o którym mowa w ust. 1, lub po terminie wynikającym z drugiego wezwania Agencji, o którym mowa w ust. 3, o ile nie została wypowiedziana umowa i nie upłynął termin wskazany w § 13 ust. 1 pkt 4.

§ 12

Wniosek o płatność – etap rozpatrywania

1. Rozpatrując wniosek o płatność Agencja sprawdza zgodność realizacji operacji lub jej etapu z warunkami określonymi w Programie, ustawie, rozporządzeniu, przepisach odrębnych oraz umowie, w szczególności pod względem spełnienia warunków wypłaty pomocy w zakresie kompletności i poprawności formalnej wniosku oraz prawidłowości realizacji i finansowania operacji.
2. W przypadku, gdy złożony wniosek o płatność nie został wypełniony we wszystkich wymaganych pozycjach lub nie dołączono do niego dokumentów niezbędnych do wypłaty środków finansowych z tytułu pomocy, potwierdzających spełnienie warunków wypłaty pomocy, których wykaz zawiera formularz wniosku o płatność, lub wniosek, lub dokumenty nie spełniają innych wymagań Agencja wzywa Beneficjenta, w formie pisemnej, do usunięcia braków w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania.
3. Jeżeli Beneficjent pomimo wezwania, o którym mowa w ust. 2, nie usunął braków w wyznaczonym terminie, Agencja wzywa ponownie Beneficjenta, w formie pisemnej, do usunięcia braków w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania.
4. Jeżeli Beneficjent pomimo powtórnego wezwania nie usunął braków, Agencja rozpatruje wniosek o płatność w zakresie, w jakim został wypełniony oraz na podstawie dołączonych i poprawnie sporządzonych dokumentów.
5. W trakcie rozpatrywania wniosku o płatność, Agencja może wzywać Beneficjenta, w formie pisemnej, do wyjaśnienia faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy lub przedstawienia dowodów na potwierdzenie tych faktów, w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania.

6. W przypadku usunięcia braków / złożenia wyjaśnień nadanych przesyłką rejestrowaną w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu przepisów prawa pocztowego, o terminowości ich złożenia decyduje data stempla pocztowego, a w przypadku ich dostarczenia w innej formie, o terminowości złożenia decyduje data wpływu do Agencji.
7. W trakcie weryfikacji wniosku o płatność mogą zostać przeprowadzone kontrole na miejscu, w celu zweryfikowania zgodności informacji zawartych we wniosku i dołączonych do niego dokumentach ze stanem faktycznym lub uzyskania dodatkowych wyjaśnień.
8. Na uzasadnioną prośbę Beneficjenta, złożoną w formie pisemnej, nie później niż przed upływem terminu określonego w ust. 2, 3, 5, Agencja może wyrazić zgodę na przedłużenie terminu wykonania przez Beneficjenta określonych czynności o okres nieprzekraczający 30 dni. Przedłużenie terminu wykonania określonych czynności w toku rozpatrywania wniosku może nastąpić więcej niż raz, jeżeli okres tego przedłużenia nie przekracza łącznie 30 dni.
9. W razie uchybienia terminu wykonania przez Beneficjenta określonych czynności w toku rozpatrywania wniosku o płatność Agencja, na prośbę tego Beneficjenta, przywraca termin wykonania tych czynności, jeżeli Beneficjent ten:
 - 1) wniósł prośbę w terminie 14 dni od dnia ustania przyczyny uchybienia;
 - 2) jednocześnie z wniesieniem prośby dopełnił czynności, dla której określony był termin;
 - 3) uprawdopodobnił, że uchybienie nastąpiło bez jego winy.Przywrócenie terminu do złożenia prośby, o której mowa w pkt 1, jest niedopuszczalne.
10. Agencja dokonuje wypłaty środków finansowych z tytułu pomocy, niezwłocznie po pozytywnym rozpatrzeniu wniosku o płatność, w terminie 90 dni od dnia złożenia wniosku o płatność, o którym mowa w § 11 ust. 1.
11. W przypadku wystąpienia opóźnienia w otrzymaniu przez Agencję środków finansowych na wypłatę pomocy, Agencja dokona wypłaty pomocy niezwłocznie po ich otrzymaniu.
12. Po rozpatrzeniu wniosku o płatność Agencja dokonuje wypłaty całości albo części pomocy albo odmawia wypłaty pomocy, o czym informuje Beneficjenta w formie pisemnej.
13. W przypadku uzasadnionych zmian dotyczących realizacji zakresu rzeczowo-finansowego operacji, zaistniałych w trakcie realizacji operacji, Agencja dokona ponownej oceny racjonalności kosztów operacji na etapie rozpatrywania wniosku o płatność.
14. W przypadku, gdy wraz z wnioskiem o płatność złożonym w terminie wskazanym w § 11 ust. 1 lub złożonym przed tym terminem, Beneficjent złoży prośbę dotyczącą wprowadzenia zmian w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji, stanowiącym załącznik nr 1 do umowy, bieg terminu na rozpatrzenie wniosku o płatność wskazanego w ust. 10 liczony jest od dnia zawarcia aneksu wprowadzającego zmiany w tym zakresie.

§ 13 Warunki wypłaty pomocy

1. Agencja wypłaca środki finansowe z tytułu pomocy, jeżeli Beneficjent:
 - 1) zrealizował operację lub jej etap, w tym poniósł i opłacił związane z tym bezpośrednie koszty kwalifikowalne operacji nie później niż do dnia złożenia wniosku o płatność końcową, zgodnie z warunkami określonymi w rozporządzeniu i w umowie oraz określonymi w innych przepisach mających zastosowanie do operacji;
 - 2) zrealizował lub realizuje zobowiązania określone w umowie;
 - 3) udokumentował zrealizowanie operacji lub jej etapu, w tym poniesienie bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych operacji z tym związanych;
 - 4) złożył wniosek o płatność końcową w terminie określonym w umowie, lecz nie później niż do dnia 30 czerwca 2023 r.
2. W przypadku, gdy Beneficjent nie spełnił któregokolwiek z warunków, o których mowa w ust. 1, środki finansowe z tytułu pomocy mogą być wypłacone w części dotyczącej operacji lub jej etapu, które zostały zrealizowane zgodnie z tymi warunkami, jeżeli cel operacji został osiągnięty.
3. W przypadku, gdy Beneficjent nie spełnił któregokolwiek z warunków określonych w ust. 1 oraz nie zaistniały okoliczności, o których mowa w ust. 2, lub zostały naruszone warunki przyznania pomocy, Agencja odmawia wypłaty całości pomocy.
4. Podstawą do wyliczenia kwoty pomocy do wypłaty są faktycznie i prawidłowo poniesione bezpośrednie koszty kwalifikowalne z uwzględnieniem § 5 ust. 1 pkt 5, jednak w wysokości nie wyższej niż suma kosztów kwalifikowalnych wykazana dla operacji w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji, stanowiącym załącznik nr 1 do umowy.
5. W przypadku, gdy w złożonym wniosku o płatność wskazane zostanie, że poszczególne pozycje bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych, zostały poniesione w wysokości wyższej, w stosunku do wartości określonej w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji, stanowiącym załącznik nr 1 do umowy, wówczas przy obliczaniu kwoty pomocy przysługującej do wypłaty, koszty te będą uwzględniane w wysokości faktycznie poniesionej, o ile będą uzasadnione i racjonalne i nie spowoduje to zwiększenia całkowitej kwoty pomocy, określonej w umowie.
6. W przypadku :
 - 1) rozpoczęcia realizacji zestawienia rzeczowo-finansowego operacji w zakresie danego kosztu przed dniem zawarcia umowy, kwotę bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych operacji stanowiących podstawę do wyliczenia kwoty pomocy do wypłaty pomniejsza się o wartość tych kosztów, w zakresie, w jakim zostały poniesione przed dniem zawarcia umowy;
 - 2) stwierdzenia finansowania kosztów kwalifikowalnych operacji z udziałem innych środków publicznych – kwotę bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych operacji, stanowiących podstawę do wyliczenia kwoty pomocy do wypłaty pomniejsza się

- o wartość tych kosztów, które zostały sfinansowane z udziałem innych środków publicznych;
- 3) niezapewnienia dla któregokolwiek szkolenia warunków realizacji operacji wykazanych we wniosku o przyznanie pomocy, w zakresie:
 - a) kadry dydaktycznej, z zastrzeżeniem § 7,
 - b) bazy dydaktyczno–lokalowej,
 - c) osoby posiadającej odpowiednie doświadczenie w kierowaniu projektem szkoleniowym– kwotę bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych operacji, stanowiących podstawę do wyliczenia kwoty pomocy do wypłaty, pomniejsza się o wartość kosztów tego szkolenia;
 - 4) stwierdzenia, że realizowane szkolenie pokrywa się z zajęciami edukacyjnymi, o których mowa w § 5 ust. 1 pkt 7 – kwotę bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych operacji, stanowiących podstawę do wyliczenia kwoty pomocy do wypłaty, pomniejsza się o wartość kosztów tego szkolenia;
 - 5) prowadzenia szkolenia w oparciu o materiały szkoleniowe niezaakceptowane przez instytucję zarządzającą – kwotę bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych operacji, stanowiących podstawę do wyliczenia kwoty pomocy do wypłaty, pomniejsza się o wartość kosztów tego szkolenia;
 - 6) prowadzenia szkolenia niezgodnie z harmonogramem realizacji operacji, stanowiącym załącznik nr 2 do umowy, z zastrzeżeniem § 8 – kwotę bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych operacji, stanowiących podstawę do wyliczenia kwoty pomocy do wypłaty, pomniejsza się o wartość kosztów tego szkolenia;
 - 7) niezapewnienia bezpłatnego udziału dla uczestniczących w szkoleniu ostatecznych odbiorców – kwotę bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych operacji, stanowiących podstawę do wyliczenia kwoty pomocy do wypłaty, pomniejsza się o wartość kosztów tego szkolenia;
 - 8) zaliczenia do kosztów kwalifikowalnych, kosztów poniesionych w związku z udziałem wykładowcy będącego członkiem kadry dydaktycznej, jako ostatecznego odbiorcy w poszczególnym szkoleniu – kwotę bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych operacji, stanowiących podstawę do wyliczenia kwoty pomocy do wypłaty pomniejsza się o wartość tych kosztów, a taki wykładowca nie zostanie uwzględniony, jako uczestnik szkolenia we wskaźniku realizacji celu operacji;
 - 9) niesporządzenia listy obecności uczestników szkolenia – kwotę bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych operacji, stanowiących podstawę do wyliczenia kwoty pomocy do wypłaty pomniejsza się o wartość kosztów tego szkolenia, a do wskaźnika realizacji celu operacji nie zostanie wliczona liczba uczestników tego szkolenia;
 - 10) niewydania uczestnikom szkolenia zaświadczeń o jego ukończeniu - kwotę bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych operacji, stanowiących podstawę do wyliczenia kwoty pomocy do wypłaty pomniejsza się o wartość kosztów tego szkolenia;

- 11) stwierdzenia realizacji operacji niezgodnie z kryteriami, o których mowa w § 12 rozporządzenia:
 - a) gdy przyznanie punktów spowodowało, że operacja uzyskała minimum punktów – następuje odmowa wypłaty pomocy, a w przypadku, gdy część pomocy została wcześniej wypłacona – również zwrot dotychczas wypłaconych kwot pomocy,
 - b) gdy przyznanie punktów nie miało wpływu na osiągnięcie minimum punktów – zmniejszeniu podlega 0,5% kwoty pomocy za każde niespełnione kryterium;
 - 12) niezrealizowania działań informacyjnych i promocyjnych, zgodnie z przepisami załącznika III do rozporządzenia 808/2014 opisanymi szczegółowo w Księdze wizualizacji znaku Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, opublikowanej na stronie internetowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, w terminie wskazanym w § 5 ust. 1 pkt 19 – kwotę pomocy do wypłaty pomniejsza się o 1% tej kwoty;
 - 13) nieuwzględnienia, zgodnie z § 5 ust. 1 pkt 4, w oddzielnym systemie rachunkowości zdarzenia powodującego poniesienie kosztów kwalifikowalnych albo, gdy do jego identyfikacji nie wykorzystano odpowiedniego kodu rachunkowego, o którym mowa w art. 66 ust. 1 lit. c pkt i rozporządzenia 1305/2013, koszty danego zdarzenia podlegają refundacji w wysokości pomniejszonej o 10%;
 - 14) uniemożliwienia przeprowadzenia kontroli związanych z przyznaną pomocą w trakcie realizacji operacji, po złożeniu wniosku o płatność – wniosek o płatność podlega odrzuceniu i w konsekwencji następuje odmowa wypłaty pomocy, a w przypadku, gdy część pomocy została wcześniej wypłacona - również zwrot dotychczas wypłaconych kwot pomocy;
 - 15) niezłożenia dokumentacji z postępowania o udzielenie zamówienia publicznego najpóźniej na drugie wezwanie do usunięcia braków we wniosku o płatność, koszty objęte tym postępowaniem uznaje się za koszty niekwalifikowalne;
 - 16) niedotrzymania terminu, o którym mowa w § 9 ust. 1, kwotę pomocy dla danego postępowania pomniejsza się o 0,1% za każdy dzień opóźnienia, jednakże nie więcej niż 2% kwoty pomocy wynikającej z danego postępowania;
 - 17) powierzenia podwykonawcy realizacji operacji lub jej etapu – następuje odmowa wypłaty pomocy, a w przypadku, gdy część pomocy została wcześniej wypłacona – również zwrot dotychczas wypłaconych kwot pomocy.
7. W przypadku, gdy wnioskowana przez Beneficjenta we wniosku o płatność kwota pomocy jest wyższa o więcej niż 10% od kwoty obliczonej przez Agencję na podstawie prawidłowo poniesionych bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych, kwotę refundacji pomniejsza się o kwotę stanowiącą różnicę pomiędzy kwotą wnioskowaną a kwotą obliczoną na podstawie prawidłowo poniesionych bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych. Pomniejszenie nie ma

zastosowania, jeżeli Beneficjent udowodni, że nie ponosi winy za włączenie niekwalifikującej się kwoty do kwoty pomocy wnioskowanej we wniosku o płatność¹³.

8. Jeżeli ogólna ocena wniosku prowadzi do ustalenia przez Agencję poważnej niezgodności, albo, jeżeli ustalono, że Beneficjent przedstawił fałszywe dowody w celu otrzymania pomocy lub w wyniku zaniedbania nie dostarczył niezbędnych informacji, odmawia się wypłaty pomocy lub pomoc podlega zwrotowi w całości. Beneficjent zostaje dodatkowo wykluczony z takiego samego środka lub rodzaju operacji w roku kalendarzowym, w którym stwierdzono niezgodność oraz w kolejnym roku kalendarzowym¹⁴.
9. Płatność końcowa jest dokonywana pod warunkiem złożenia przez Beneficjenta poprawnego i kompletnego sprawozdania z realizacji operacji wraz z wnioskiem o płatność końcową.
10. W przypadku, gdy w wyniku przeprowadzenia oceny postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, o której mowa w § 9, Agencja stwierdzi, że Beneficjent naruszył przepisy ustawy pzp, na etapie wniosku o płatność, zostanie zastosowane zmniejszenie kwoty pomocy zgodnie z zasadami określonymi w § 11 rozporządzenia w sprawie wyboru wykonawców i załączniku nr 1 do tego rozporządzenia¹⁵.
11. W przypadku nieprzeprowadzenia postępowania w sprawie wyboru przez Beneficjenta wykonawcy danego zadania ujętego w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji albo przeprowadzenia tego postępowania niezgodnie z zasadami określonymi w art. 43a ustawy i w rozporządzeniu w sprawie wyboru wykonawców, lub niedokonania zakupu przedmiotu operacji zgodnie z wybraną ofertą – kwotę pomocy do wypłaty ustala się z uwzględnieniem zmniejszeń kwoty pomocy nałożonych zgodnie z zasadami określonymi odpowiednio w § 11 rozporządzenia w sprawie wyboru wykonawców i w załączniku nr 2 do tego rozporządzenia.
12. W przypadku niezrealizowania wskaźnika realizacji celu operacji, wysokość bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych pomniejsza się proporcjonalnie o kwotę, określoną, jako procent niezrealizowanego wskaźnika. Kwota ta określona, jako stopień niezrealizowanego wskaźnika, wiązać się będzie z procentowym pomniejszeniem wydatków kwalifikowalnych operacji. Pomniejszenie bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych z tytułu nieosiągnięcia wskaźnika skutkuje również pomniejszeniem kosztów pośrednich o kwotę określoną, jako procent niezrealizowanego wskaźnika.
13. Agencja może odstąpić od rozliczania operacji zgodnie z regułą proporcjonalności lub obniżyć wysokość środków podlegających tej regule, jeżeli beneficjent o to wnioskuje

¹³ Art. 63 ust. 1 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 809/2014 z dnia 17 lipca 2014 r. ustanawiającego zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do zintegrowanego systemu zarządzania i kontroli, środków rozwoju obszarów wiejskich oraz zasady wzajemnej zgodności (Dz. Urz. UE L 227 z 31.07.2014, str. 69, z późn. zm.).

¹⁴ Art. 35 ust. 5 i 6 rozporządzenia 640/2014.

¹⁵ Dotyczy także sytuacji wskazanej w art. 8 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 10 stycznia 2018 r. o zmianie ustawy o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 311).

i należycie uzasadni przyczyny nieosiągnięcia wskaźnika, w szczególności wykaże swoje starania zmierzające do osiągnięcia wskaźnika.

14. Środki finansowe przekazywane są na rachunek bankowy wskazany przez Beneficjenta w:
- 1) zaświadczeniu z banku lub spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej, wskazującym numer rachunku bankowego lub rachunku prowadzonego przez spółdzielczą kasę oszczędnościowo - kredytową; albo
 - 2) kopii umowy z bankiem lub spółdzielczą kasą oszczędnościowo-kredytową na prowadzenie rachunku bankowego lub rachunku prowadzonego przez spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową, lub części tej umowy, pod warunkiem, że ta część będzie zawierać dane niezbędne do dokonania przelewu środków finansowych; albo
 - 3) innym dokumencie z banku lub spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej świadczącym o aktualnym numerze rachunku bankowego lub rachunku prowadzonego przez spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową, pod warunkiem, że będzie on zawierał dane niezbędne do dokonania przelewu środków finansowych.
15. W przypadku zmiany numeru rachunku bankowego, Beneficjent jest zobowiązany niezwłocznie przedłożyć Agencji jeden z dokumentów, o których mowa w ust. 14, zawierający aktualną informację o numerze rachunku, jednak nie później niż wraz z wnioskiem o płatność składanym bezpośrednio po zmianie numeru rachunku bankowego.

§ 14

Oświadczenia Beneficjenta

Beneficjent oświadcza, że:

- 1) koszty kwalifikowalne operacji nie będą finansowane z udziałem innych środków publicznych, nie korzysta i nie będzie korzystał z innych środków publicznych, w szczególności w ramach pomocy państwa i programów współfinansowanych ze środków unijnych, przyznanych w związku z realizacją operacji określonej w umowie w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikowalnych⁷;
- 2) nie podlega wykluczeniu z ubiegania się o przyznanie pomocy na podstawie przepisów rozporządzenia 640/2014;
- 3) ubiegając się o przyznanie pomocy w zakresie określonym we wniosku o przyznanie pomocy o znaku: wraz z załącznikami złożył rzetelne oraz zgodne ze stanem faktycznym i prawnym oświadczenia oraz dokumenty;
- 4) nie podlega zakazowi dostępu do środków publicznych, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 4 ustawy o finansach publicznych, na podstawie prawomocnego orzeczenia sądu i zobowiązuje się do niezwłocznego poinformowania Agencji o zakazie dostępu do środków publicznych, na podstawie prawomocnego orzeczenia sądu, orzeczonemu w stosunku do Beneficjenta po zawarciu niniejszej umowy.

§ 15 Wypowiedzenie umowy

1. Wypowiedzenie umowy następuje w przypadku:

- 1) nierozpoczęcia przez Beneficjenta realizacji operacji przed upływem terminu złożenia wniosku o płatność (w przypadku operacji jednoetapowych) lub pierwszego wniosku o płatność pośrednią (w przypadku operacji wieloetapowych);
- 2) nieosiągnięcia celu operacji i wskaźnika jego realizacji określonych w § 3 ust. 3, w terminie wskazanym w § 3 ust. 7 pkt 4, w przypadku, gdy zgodnie z § 3 ust. 9 nie ma zastosowania reguła proporcjonalności, o której mowa w § 13 ust. 12;
- 3) niezłożenia przez Beneficjenta wniosku o płatność w określonym w umowie terminie, z zastrzeżeniem § 11 ust. 3, 4 i 5;
- 4) odstąpienia przez Beneficjenta od realizacji:
 - a) operacji, lub
 - b) zobowiązań wynikających z umowy po wypłacie pomocy, z zastrzeżeniem § 16 ust. 1 i 2;
- 5) odmowy wypłaty całości pomocy dla zrealizowanej operacji na podstawie przesłanek określonych w § 13 ust. 3;
- 6) stwierdzenia, do dnia, w którym upłynie 5 lat od dnia otrzymania płatności końcowej, nieprawidłowości¹⁶ związanych z ubieganiem się o przyznanie pomocy lub realizacją operacji, lub niespełnienia warunków określonych w § 5 ust. 1 pkt 3 lit. a-c lub § 13 ust. 1;
- 7) wykluczenia Beneficjenta z otrzymywania pomocy, o którym mowa w art. 35 ust. 5 lub 6 rozporządzenia 640/2014;
- 8) orzeczenia wobec Beneficjenta zakazu dostępu do środków publicznych, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 4 ustawy o finansach publicznych, na podstawie prawomocnego orzeczenia sądu po zawarciu umowy;
- 9) złożenia przez Beneficjenta podrobionych, przerobionych, nierzetelnych lub stwierdzających nieprawdę dokumentów lub oświadczeń, mających wpływ na przyznanie lub wypłatę pomocy, przy czym w takim przypadku zwrotowi podlega całość wypłaconej kwoty pomocy;

¹⁶ W rozumieniu art. 2 pkt 36 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 320, z późn. zm.).

- 10) negatywnej opinii instytucji zarządzającej, odnośnie materiałów szkoleniowych dotyczących wszystkich szkoleń w ramach operacji.
2. Beneficjent może zrezygnować z realizacji operacji na podstawie pisemnego wniosku o rozwiązanie umowy.

§ 16

Zwrot wypłaconej pomocy

1. Agencja żąda od Beneficjenta zwrotu nienależnie lub nadmiernie pobranej kwoty pomocy, z zastrzeżeniem ust. 2, w przypadku ustalenia niezgodności realizacji operacji z przepisami ustawy, rozporządzenia oraz umową lub przepisami odrębnymi, a w szczególności wystąpienia jednej z następujących okoliczności¹⁷:
 - 1) zaistnienia okoliczności skutkujących wypowiedzeniem umowy, o których mowa w § 15;
 - 2) niespełnienia przez Beneficjenta, co najmniej jednego ze zobowiązań określonych niniejszą umową, w tym:
 - a) nierealizowania wskaźnika realizacji celu operacji, o którym mowa w § 3 ust 3, przy czym w takim przypadku zwrotowi podlega kwota ustalona w wyniku zastosowania reguły proporcjonalności, o której mowa w § 13 ust. 12,
 - b) rozpoczęcia realizacji zestawienia rzeczowo-finansowego operacji w zakresie danego kosztu przed dniem zawarcia umowy, przy czym w takim przypadku zwrotowi podlega wartość zrefundowanego kosztu, w zakresie, w jakim został poniesiony przed dniem zawarcia umowy,
 - c) finansowania kosztów kwalifikowalnych operacji z udziałem innych środków publicznych, przy czym w takim przypadku zwrotowi podlega wartość zrefundowanego kosztu, który został sfinansowany z udziałem innych środków publicznych,
 - d) nieprzechowywania dokumentów związanych z przyznaną pomocą do dnia, w którym upłynie 5 lat od dnia otrzymania przez Beneficjenta płatności końcowej, przy czym w takim przypadku zwrotowi podlega kwota pomocy w wysokości proporcjonalnej do okresu, w którym nie spełniono wymogu, z tym, że nie więcej niż 3% wypłaconej kwoty pomocy,
 - e) uniemożliwienia przeprowadzania kontroli związanych z przyznaną pomocą – do dnia, w którym upłynie 5 lat od dnia otrzymania przez Beneficjenta płatności końcowej – przy czym w takim przypadku pomoc podlega zwrotowi w zakresie, w jakim uniemożliwienie przeprowadzenia kontroli uniemożliwiło ocenę warunków zachowania wypłaconej pomocy, których spełnienie miało być sprawdzone poprzez przeprowadzenie kontroli,

¹⁷ Zgodnie z przepisami ustawy.

- f) nieudostępnienia uprawnionym podmiotom informacji niezbędnych do przeprowadzenia ewaluacji do dnia, w którym upłynie 5 lat od dnia otrzymania przez Beneficjenta płatności końcowej – zwrotowi podlega 0,5% wypłaconej kwoty pomocy,
 - g) nieinformowania lub nierozpowszechniania informacji o pomocy otrzymanej z EFFROW, zgodnie z przepisami załącznika III do rozporządzenia 808/2014 opisanymi szczegółowo w Księdze wizualizacji znaku Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, opublikowanej na stronie internetowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, w terminie wskazanym w § 5 ust. 1 pkt 19, przy czym w takim przypadku zwrotowi podlega kwota pomocy w wysokości proporcjonalnej do okresu, w którym nie wypełniono obowiązku, z tym, że nie więcej niż 1% wypłaconej kwoty pomocy,
 - h) innych władczych rozstrzygnięć uprawnionych organów państwowych lub orzeczeń sądowych stwierdzających popełnienie przez Beneficjenta, w związku z ubieganiem się o przyznanie lub wypłatę pomocy, czynów zabronionych przepisami odrębnymi – przy czym w takim przypadku zwrotowi podlega nienależnie lub nadmiernie wypłacona kwota pomocy.
2. Z uwzględnieniem regulacji ujętych w ust. 1 Beneficjent może zachować prawo do całości albo części pomocy:
- 1) w części dotyczącej operacji, która została zrealizowana zgodnie z warunkami, o których mowa w § 13 ust. 1, lub
 - 2) jeżeli uzyskał zwolnienie, o którym mowa w § 19 ust. 1.
3. Beneficjent zwraca nienależnie lub nadmiernie pobraną kwotę pomocy powiększoną o odsetki obliczone zgodnie z ust. 4.
4. Odsetki naliczane są w wysokości jak dla zaległości podatkowych, za okres między terminem zwrotu środków przez Beneficjenta wyznaczonym w piśmie powiadamiającym o konieczności zwrotu, a datą zwrotu całości zadłużenia lub odliczenia.
5. Beneficjent zobowiązuje się zwrócić całość lub część otrzymanej pomocy w terminie 60 dni od dnia doręczenia pisma powiadamiającego o konieczności zwrotu środków, a po upływie tego terminu – do zwrotu całości lub części otrzymanej pomocy wraz z należnymi odsetkami.
6. Zwrotu środków, o których mowa w ust. 3 i 5, Beneficjent dokona na rachunek bankowy Agencji, przeznaczony dla środków odzyskiwanych lub zwróconych przez Beneficjentów w ramach Programu o numerze 05 1010 1010 0088 2014 9840 0000. Beneficjent zobligowany do zwrotu środków finansowych w tytule wpłaty podaje numer umowy oraz zaznacza, że dokonuje zwrotu środków finansowych nienależnie lub nadmiernie pobranej kwoty pomocy w ramach działania „Transfer wiedzy i działalność informacyjna”.

§ 17 Zmiana umowy

1. Umowa może zostać zmieniona na pisemny wniosek każdej ze Stron, przy czym zmiana ta nie może powodować:
 - 1) zwiększenia kwoty pomocy określonej w § 4 ust. 1;
 - 2) zmiany celu operacji oraz wskaźnika jego realizacji, o ile z umowy nie wynika inaczej;
 - 3) zmiany zobowiązania o niefinansowaniu kosztów kwalifikowalnych operacji z udziałem innych środków publicznych⁷;
 - 4) zmian mających wpływ na liczbę punktów przyznanych operacji, w taki sposób, że operacja ta nie uzyskaby liczby punktów wymaganych do przyznania pomocy w ramach danego konkursu; zmiana umowy nie jest możliwa w odniesieniu do warunków przyznania pomocy, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 3 i 4 rozporządzenia, z zastrzeżeniem § 7 umowy;
 - 5) uwzględnienia, w trakcie realizacji kolejnego etapu operacji, kwoty pomocy niewypłaconej w ramach rozliczonego etapu operacji, jeżeli nie została dokonana zmiana umowy w tym zakresie, o czym mowa w ust. 5 pkt 1.
2. Agencja rozpatruje wniosek o zmianę umowy w terminie 30 dni od dnia złożenia tego wniosku. Wezwanie przez Agencję Beneficjenta do wykonania określonych czynności w toku postępowania o zmianę umowy, wydłuża termin rozpatrzenia wniosku o zmianę umowy o czas wykonania przez Beneficjenta tych czynności.
3. Umowa nie wymaga dokonania zmiany w przypadku:
 - 1) zmian wysokości poszczególnych pozycji kosztów kwalifikowalnych operacji w przypadku wskazanym w § 13 ust. 5, z zastrzeżeniem w § 13 ust. 4;
 - 2) złożenia wniosku o płatność przed terminami określonymi w § 11 ust. 1.
4. Zmiana umowy wymaga zachowania formy pisemnej pod rygorem nieważności.
5. Zmiana umowy jest wymagana w szczególności w przypadku:
 - 1) zmian w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji, stanowiącym załącznik nr 1 do umowy, związanych ze:
 - a) zmniejszeniem zakresu lub wysokości kosztów kwalifikowalnych operacji w ramach jednego z etapów i zwiększeniem zakresu lub wysokości kosztów kwalifikowalnych operacji w ramach etapu późniejszego – wniosek w tej sprawie Beneficjent składa najpóźniej w dniu złożenia wniosku o płatność w ramach etapu, którego zakres lub wysokość kosztów kwalifikowalnych operacji została zmniejszona; w przypadku niedotrzymania tego terminu, wniosek o zmianę umowy nie zostanie rozpatrzony pozytywnie w zakresie etapu, którego dotyczy złożony wniosek o płatność i Agencja rozpatrzy wniosek o płatność zgodnie z postanowieniami zawartej umowy,

- b) zwiększeniem zakresu lub wysokości kosztów kwalifikowalnych operacji w ramach jednego z etapów i zmniejszeniem zakresu lub wysokości kosztów kwalifikowalnych operacji w ramach etapu późniejszego – wniosek w tej sprawie Beneficjent składa najpóźniej w dniu złożenia wniosku o płatność w ramach etapu, w którym zakres lub wysokość kosztów kwalifikowalnych operacji ma zostać zwiększona; w przypadku niedotrzymania tego terminu, wypłata pomocy zostanie dokonana do wysokości przewidzianej w umowie dla poszczególnych płatności;
- 2) zmian zakresu rzeczowego operacji w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji stanowiącym załącznik nr 1 do umowy – z zastrzeżeniem, że kwota pomocy pozostała do wykorzystania w wyniku zmniejszenia kosztów realizacji poszczególnych zadań ujętych w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji nie może stanowić podstawy do wprowadzenia do zestawienia rzeczowo-finansowego dodatkowych zadań finansowanych z wykorzystaniem tej kwoty. Wniosek w tej sprawie Beneficjent składa najpóźniej w dniu złożenia wniosku o płatność (dotyczącego operacji lub jej etapu, którego zakres ma być zmieniony poprzez aneksowanie umowy); w przypadku niedotrzymania tego terminu, wniosek o zmianę umowy nie zostanie rozpatrzony pozytywnie i Agencja rozpatrzy wniosek o płatność zgodnie z postanowieniami zawartej umowy;
- 3) zmiany dotyczącej terminu złożenia wniosku o płatność, z zastrzeżeniem terminu wskazanego w § 13 ust. 1 pkt 4 – wniosek w tej sprawie Beneficjent składa przed upływem terminu złożenia wniosku o płatność lub po drugim wezwaniu Agencji, o którym mowa w § 11 ust. 3. Agencja może nie rozpatrzeć wniosku Beneficjenta o zmianę umowy złożonego bez zachowania tego terminu, z zastrzeżeniem ust. 3 pkt 2;
- 4) kiedy ocena przeprowadzonego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie określonym w § 9 lub ocena przeprowadzonego postępowania w sprawie wyboru przez Beneficjenta wykonawcy danego zadania ujętego w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji w trybie określonym w § 10, powoduje zmniejszenie kwoty pomocy określonej w § 4 ust. 1, pod warunkiem, że to zmniejszenie nie byłoby wynikiem niezgodności skutkujących zastosowaniem zmniejszeń kwoty pomocy określonych w § 11 rozporządzenia w sprawie wyboru wykonawców i załączniku nr 1 lub nr 2 do tego rozporządzenia.
6. Zawarcie aneksu do umowy w wyniku pozytywnego rozpatrzenia wniosku o zmianę umowy nie wymaga osobistego stawiennictwa Beneficjenta w Centrali Agencji i może zostać dokonane poprzez korespondencyjny obieg dokumentów.

§ 18

Następca prawny Beneficjenta / nabywca całości lub części przedsiębiorstwa Beneficjenta

1. Na warunkach określonych w ustawie i rozporządzeniu, Agencja w trakcie realizacji operacji, o której mowa w § 3 ust. 1, może przyznać pomoc następcy prawnemu Beneficjenta albo nabywcy całości lub części przedsiębiorstwa Beneficjenta, na jego wniosek.

2. Pomoc może być przyznana następcy prawnemu Beneficjenta albo nabywcy całości lub części przedsiębiorstwa Beneficjenta, jeżeli zgodę na to wyrażą na piśmie pozostałe podmioty wspólnie realizujące operację.
3. Agencja może wyrazić zgodę na kontynuację realizacji operacji przez następcę prawnego Beneficjenta / nabywcę całości lub części przedsiębiorstwa Beneficjenta, jeżeli:
 - 1) następca prawny / nabywca spełnia warunki przyznania i wypłaty pomocy oraz zobowiąże się do przejścia obowiązków dotychczasowego Beneficjenta związanych z przyznaną i wypłaconą pomocą;
 - 2) w wyniku następstwa prawnego albo przeniesienia praw własności nie zostaną naruszone cel i przeznaczenie operacji;
 - 3) zmiana ta nie sprzeciwia się zasadom określonym w Programie, przepisom rozporządzenia 1305/2013, ustawy, rozporządzenia i postanowieniom umowy.
4. Następca prawny Beneficjenta albo nabywca całości lub części przedsiębiorstwa Beneficjenta, zobowiązany jest w terminie 60 dni od dnia zaistnienia następstwa prawnego / nabycia, złożyć do Agencji wnioski o przyznanie pomocy oraz dokumenty potwierdzające spełnienie warunków uprawniających do dokonania zmian, a w szczególności:
 - 1) dokumenty potwierdzające przejście przez następcę prawnego lub nabywcę zobowiązań związanych z przyznaną Beneficjentowi pomocą, w szczególności umowę określającą warunki przejścia przez następcę prawnego lub nabywcę zobowiązań wynikających z umowy o przyznaniu pomocy zawartej z Beneficjentem;
 - 2) dokumenty potwierdzające spełnianie przez następcę prawnego lub nabywcę warunków przyznania pomocy.

§ 19

Siła wyższa i nadzwyczajne okoliczności

1. W przypadku niewykonania, co najmniej jednego ze zobowiązań, o których mowa w § 5 ust. 1, § 11 ust. 1 i 2, § 13 ust. 1, z powodu zaistnienia okoliczności o charakterze siły wyższej lub nadzwyczajnych okoliczności, określonych w przepisach unijnych¹⁸, Beneficjent może zostać całkowicie lub częściowo zwolniony przez Agencję z wykonania tego zobowiązania lub za jego zgodą może ulec zmianie termin jego wykonania.
2. W sprawie zwolnienia z wykonania któregośkolwiek ze zobowiązań lub zmiany terminu wykonania zobowiązań, o których mowa w ust. 1, Beneficjent składa w Agencji wniosek, zawierający opis sprawy wraz z uzasadnieniem oraz niezbędnymi dokumentami, w terminie 15 dni roboczych od dnia, w którym Beneficjent lub upoważniona przez niego osoba są w stanie dokonać czynności złożenia takiego wniosku.

¹⁸ Art. 2 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 352/78, (WE) nr 165/94, (WE) nr 2799/98, (WE) nr 814/2000, (WE) nr 1290/2005 i (WE) nr 485/2008 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 549, z późn. zm.) oraz art. 4 rozporządzenia 640/2014.

§ 20

Zabezpieczenie wykonania umowy

1. Zabezpieczeniem należytego wykonania przez Beneficjenta zobowiązań określonych w umowie jest weksel niezupełny (in blanco) wraz z deklaracją wekslową sporządzoną na formularzu opracowanym i udostępnionym przez Agencję wraz ze wzorem umowy, podpisywany przez Beneficjenta w obecności upoważnionego pracownika Agencji i złożony w Agencji w dniu zawarcia umowy¹⁹.
2. Agencja zwróci Beneficjentowi weksel, o którym mowa w ust. 1, po otrzymaniu przez niego płatności końcowej, z uwzględnieniem ust. 3.
3. Agencja zwraca niezwłocznie Beneficjentowi weksel, o którym mowa w ust. 1, w przypadku:
 - 1) wypowiedzenia umowy przed dokonaniem wypłaty pomocy;
 - 2) odmowy wypłaty całości pomocy;
 - 3) zwrotu przez Beneficjenta całości otrzymanej pomocy wraz z należnymi odsetkami, zgodnie z postanowieniami § 16.
4. Beneficjent może odebrać weksel wraz z deklaracją wekslową w Agencji, w terminie 30 dni od dnia zaistnienia któregośkolwiek ze zdarzeń wskazanych w ust. 2 i 3. Po upływie tego terminu Agencja dokonuje zniszczenia weksla i deklaracji wekslowej, sporządzając na tę okoliczność stosowny protokół. Protokół zniszczenia ww. dokumentów pozostawia się w aktach sprawy.

§ 21

Postanowienia w zakresie korespondencji

1. Strony będą porozumiewać się pisemnie we wszelkich sprawach dotyczących realizacji umowy. Korespondencja związana z realizacją umowy przekazywana będzie przez:
 - 1) Beneficjenta na adres:
 - 2) Agencję na adres:
2. Strony zobowiązują się do podawania numeru umowy w prowadzonej przez nie korespondencji.
3. Beneficjent jest zobowiązany do niezwłocznego przesyłania do Agencji pisemnej informacji o zmianie swoich danych identyfikacyjnych zawartych w umowie. Zmiana ta nie wymaga zmiany umowy.
4. W przypadku niepowiadomienia Agencji przez Beneficjenta o zmianie danych identyfikacyjnych zawartych w umowie, wszelką korespondencję wysyłąną przez Agencję zgodnie z posiadanymi danymi Strony uznają za doręczoną.

¹⁹ z wyłączeniem jednostki sektora finansów publicznych,

§ 22

Środki zaskarżenia

1. Beneficjentowi przysługuje jednorazowe prawo do wniesienia do Agencji prośby o ponowne rozpatrzenie sprawy wraz z uzasadnieniem w zakresie rozstrzygnięcia Agencji dotyczącego: oceny wniosku o płatność, różnicy między wnioskowaną kwotą pomocy, a kwotą środków zatwierdzonych do wypłaty, odmowy wypłaty całości albo części pomocy, zaistnienia przesłanek do wypowiedzenia umowy, oceny postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, w terminie 21 dni od dnia doręczenia Beneficjentowi pisma o danym rozstrzygnięciu.
2. Szczegółowe zasady dotyczące wnoszenia przez Beneficjenta prośby o ponowne rozpatrzenie sprawy określa pismo o danym rozstrzygnięciu, przesyłane przez Agencję.
3. Agencja rozstrzyga w sprawach, o których mowa w ust. 1, w terminie 30 dni od dnia wniesienia prośby o ponowne rozpatrzenie sprawy wraz z uzasadnieniem.
4. Beneficjent zobowiązany jest do złożenia uzupełnień lub wyjaśnień w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania do złożenia uzupełnień lub wyjaśnień.
5. Jeżeli Beneficjent nie złożył uzupełnień lub wyjaśnień w terminie, o którym mowa w ust. 4, Agencja dokonuje rozpatrzenia prośby o ponowne rozpatrzenie sprawy w oparciu o posiadane dokumenty.
6. Wezwanie Beneficjenta do złożenia uzupełnień lub wyjaśnień wstrzymuje bieg terminu, o którym mowa w ust. 3, do czasu uzyskania tych uzupełnień lub wyjaśnień lub upływu terminu, o którym mowa w ust. 4.
7. Jeżeli w trakcie rozpatrywania prośby o ponowne rozpatrzenie sprawy niezbędne jest uzyskanie dodatkowych wyjaśnień lub opinii innego podmiotu lub przeprowadzenie czynności kontrolnych, termin, o którym mowa w ust. 3, wydłuża się o czas niezbędny do uzyskania tych wyjaśnień lub opinii lub podpisania lub odmowy podpisania raportu z czynności kontrolnych, o czym Agencja informuje Beneficjenta.
8. Termin, o którym mowa w ust. 4, uważa się za zachowany, jeżeli przed jego upływem nadano pismo w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego albo złożono w Agencji.
9. Złożenie prośby o ponowne rozpatrzenie sprawy po upływie terminu, o którym mowa w ust. 1, skutkuje pozostawieniem prośby o ponowne rozpatrzenie sprawy bez rozpatrzenia lub skierowaniem sprawy do windykacji, w przypadku konieczności odzyskania wypłaconej Beneficjentowi kwoty pomocy.
10. Wszystkie spory pomiędzy Agencją a Beneficjentem rozstrzygane będą przez sąd powszechny właściwy dla siedziby Agencji.

§ 23

Akty prawne mające zastosowanie

W sprawach nieuregulowanych umową mają w szczególności zastosowanie przepisy:

- 1) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 320, z późn. zm.);
- 2) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 487, z późn. zm.);
- 3) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 352/78, (WE) nr 165/94, (WE) nr 2799/98, (WE) nr 814/2000, (WE) nr 1290/2005 i (WE) nr 485/2008 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 549, z późn. zm.);
- 4) rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 640/2014 z dnia 11 marca 2014 r. uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do zintegrowanego systemu zarządzania i kontroli oraz warunków odmowy lub wycofania płatności oraz do kar administracyjnych mających zastosowanie do płatności bezpośrednich, wsparcia rozwoju obszarów wiejskich oraz zasady wzajemnej zgodności (Dz. Urz. UE L 181 z 20.06.2014, str. 48, z późn. zm.);
- 5) rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 808/2014 z dnia 17 lipca 2014 r. ustanawiającego zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) (Dz. Urz. UE L 227 z 31.07.2014, str. 18, z późn. zm.);
- 6) rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 809/2014 z dnia 17 lipca 2014 r. ustanawiającego zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do zintegrowanego systemu zarządzania i kontroli, środków rozwoju obszarów wiejskich oraz zasady wzajemnej zgodności (Dz. Urz. UE L 227 z 31.07.2014, str. 69, z późn. zm.);
- 7) rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 kwietnia 2017 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie dla działań w zakresie kształcenia zawodowego i nabywania umiejętności” oraz poddziałania „Wsparcie dla projektów demonstracyjnych i działań informacyjnych” w ramach działania „Transfer wiedzy i działalność

informacyjna” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. poz. 929 oraz z 2018 r. poz. 1074);

- 8) rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 lutego 2018 r. w sprawie wyboru wykonawców zadań ujętych w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji oraz warunków dokonywania zmniejszeń kwot pomocy oraz pomocy technicznej (Dz. U. poz. 396);
- 9) ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. z 2017 r. poz. 2137);
- 10) ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 oraz z 2018 r. poz. 62, 1000 i 1366);
- 11) ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. z 2018 r. poz. 627);
- 12) ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1579 i 2018);
- 13) ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz. U. z 2018 r. poz. 1025 i 1104).

§ 24

Załączniki

Załącznikami stanowiącymi integralną część umowy są:

- 1) Załącznik nr 1 – Zestawienie rzeczowo-finansowe operacji;
- 2) Załącznik nr 2 – Harmonogram realizacji operacji;
- 3) Załącznik nr 3 – Oświadczenie o wyrażeniu zgody na zawarcie umowy;
- 4) Załącznik nr 4 – Oświadczenie o niepozostawaniu w związku małżeńskim albo o ustanowionej małżeńskiej rozdzielności majątkowej;
- 5) Załącznik Nr 5 – Informacja o przetwarzaniu danych osobowych.

§ 25

Postanowienia Końcowe

1. Umowa została sporządzona w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla każdej ze stron umowy.
2. Umowa obowiązuje od dnia jej zawarcia.

1)

1)

2)

2).....

Agencja Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa

Beneficjent